

Javorniški Mesečnik

Interni glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 94, Letnik VIII, November 2007
ISSN 1581-1379

Postavljanje male kupole

Delovne akcije niso med mojimi najljubšimi dejavnostmi društva, razlog je v naslovu dejavnosti, pri čemer ne gre za besedo "akcija". Tale akcija pa je bila prav simpatična, mogoče tudi zato, ker je bil tak dan, da se je nanjo dalo pogledati iz toliko različnih vidikov...

Kupola je še na tleh.

Če pogledamo iz **kronološkega** vidika, se je vse začelo že pred poldnevom, ko smo prišli gor. Kupola je bila že na mestu in jo je bilo treba samo prestaviti na betonski venec: za razdaljo 3 m in višinsko razliko 1.5 m. Čez pol ure sta prišla še dva fanta, ki sta kupolo pomagala izdelat, in potem smo jo postavili gor. Ko je prišel še njun šef, so začeli z inštalacijo. Oni so končali ob pol štirih, mi smo popravljali in pospravljali ostale stvari vmes in še naprej do šestih. Ob sedmih smo bili v Ajdovščini na pici, ob devetih pa na poti domov.

Če pogledamo iz **delovnega** vidika, smo popravili pokrov za vodo, zunanjou vtičnico ("Naša napeljava je štirifazna."), zamenjali kolo na samokolnici ("Kolo samokolnice je najdražji del samokolnice, če ni celo dražje od cele samokolnice."), zabili deske na spodnji strani strehe ("Če nimaš dolge ročice, ti nobena sila ne pomaga." – praktična uporaba navora), posesali (polhi so bili očitno notri), prezračili blazine in jogije, izvlekli večino kablov iz ene od cevi do male kupole (poleg napeljave je ostal zdaj le telefonski kabel, tako da si lahko v kupolo še vedno telefoniramo), namestili krmilno opremo motorja v mali kupoli, posekali nekaj dreves in grmovja na zahodni strani (smreke ne, glej ekološki vidik) in znesli polena na prostor poleg drvarnice.

Če pogledamo iz **kulinaričnega** vidika, smo vseh šest ur preživeli in oddelali akcijo ob dveh česnovih štručkah, eni vreči Smokijev in eni vreči čipsa. Nedaleč so čakale tudi ribe z zelenjavou, a si jih ni nihče zaželet. Edino pločevinko piva je predsednik že na začetku razdelil s člani po svojih najboljših močeh, vso mineralno in navadno vodo smo

razredčili s šampanjem ob proslavi inštalacije in malo preden smo se poslovili od delavcev, ki so naredili in sestavili kupolo. Če bi bila Ajdovščina in tista picerija v nej še 20 km dlje, bi bilo zelo hudo.

V **meteorološkem** smislu je bilo pretežno jasno in čez dan na soncu dovolj toplo za kratke rokave. Sončni zahod je bil v rdeče-rožnatih barvah, tako da zelenega žarka nihče ni opazil. Po sončnem zahodu se je temperatura zraka dvignila na 29 °C, ampak samo v Gorazdovem avtu, kjer se je še edino dalo preživet brez kape in rokavic.

Če pogledamo iz **sociološko-zgodovinskega** vidika, smo našli dokaze, da se zgodovina morda vendarle ne ponavlja, ker kablov do male kupole še nikoli nismo vlekli iz cevi (sploh pa ne teh dveh čudovitih rumenih kablov), in se je tokrat zgodovina očitno zgodila prvič. Zelo verjetno pa si bo zgodovina precej podobna takrat, ko bo nekdo naslednjic želel izvleči kable iz cevi: tudi njemu najbrž ne bo uspelo brez pomoči avtomobila in tudi takrat bodo eni prisotni trepetali pred možnostjo, da se bo kabel strgal, drugi pred tem, da se kabel ne bo strgal, ampak bo potegnil celotno vkopano cev na površje, tretji pred tem, da se bo ob tem sesedla še kupola, voznik (v tem primeru Rok) pa pred nevarnostjo, da mu bo kabel iztrgal kakšen del na prednjem delu karoserije.

Kupola je montirana.

Če pogledamo na našo akcijo iz **ekološkega** vidika, je očitno, da sta predsednik in blagajnik izvedela za število letošnjih nobelovih nagrajencev med ekologi in med astronomi, primerjala obe števili, in ustrezno usmerila naše dejavnosti. Tako smo poskrbeli, da se bo v neposredni okolici observatorija povečalo število živalskih vrst, ki so jim polhi naravnvi sovražnik. Na vseh delih strehe smo namreč zabili ali zatesnili vse možne luknje ter tako polhom popolnoma onemogočili izhod iz observatorija (če koga zanima kako polhi pridejo noter, naj mu bo jasno, da ekološki vidik

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 20.11.2007 ob 18^h v predavalnici F5 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Vizualna opazovanja s teleskopom

Rok Vidmar

Tokrat si bomo pogledali kako se lotiti vizualnega opazovanja s teleskopom, in sicer:

- kako pripraviti sebe,
- kako pripraviti opazovanje,
- kako pripraviti opazovališče,
- kako pripraviti teleskop,
- kako izpeljati opazovanje in
- kako potem varno v posteljo.

Če bo kdo s seboj prinesel svoj teleskop, mu bomo pomagali prebroditi težave, ki jih ima z njim. V primeru lepega vremena pa bomo novo pridobljena teoretična znanja preizkusili tudi v praksi.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

Vabimo vas na redni letni

O B Č N I Z B O R A D J A V O R N I K

ki bo v torek 18.12.2007 ob 18. uri v prostorih Fakultete za fiziko, soba P-3/1, Jadranska 19, Ljubljana.

Dnevni red:

1. Ugotavljanje prisotnosti.
2. Potrditev dnevnega reda.
3. Izvolitev delovnega predsedstva.
4. Poročila: predsednika, finančno poročilo, nadzornega odbora, čavnega sodišča in inventurne komisije.
5. Razprava o poročilih in potrditev poročil.
6. Razrešnica dosedanjim organov društva: predsedniku ter članom izvršnega odbora, nadzornega odbora in čavnega sodišča.
7. Volitve novih organov društva: predsednika ter članov IO, NZ in ČS.
8. Plan dela in financiranja društva za leto 2008 ter potrditev plana.
9. Določitev višine članarine za leto 2008.
10. Razno.

Predsednik društva: dr. Borut Jurčič Zlobec

prevlada tudi nad logičnim vidikom, kot jasno kaže število nobelovih nagrad). Gozd na zahodni strani smo precej razredčili, prezivela pa je smreka, ki črpa svoje življenske sokove iz naše greznice. Če se bodo nebesni objekti in pojavlji izogibali zahodne strani neba, bo ta smreka praznovala še kakšno novo leto ob observatoriju, čeprav verjetno ne bo tako okrašena, kot bi bila ob praznovanju v bolj urbanem okolju.

Če pogledamo iz **teološkega vidika**, pa je bila delovna akcija precejšnje razočaranje, saj se je na pogovoru ob pici pokazalo, da nekateri člani društva še vedno ne verujejo dovolj v pristanek na Luni s človeško posadko. Dvomljivce

čaka kesanje, društvo pa napredeku. Za tiste, ki potrebujejo dokaze, bo organizirana delovna akcija postavitev teleskopa, s katerim bo možno videti stopinje na Luni in poleg njih zastavico iz leta 1969. Datum še ni določen, najbrž pa enkrat po tem, ko vsem na akciji prisotnim poteče vozniška izkaznica.

Na delovni akciji so bili na vidiku: Bernard, Gorazd, Rok, Borut, Stane, Aram, Aleš + trije tipčki, ki so delali kupolo

Aleš Berkopec